

باسم تعالی

شیوه نامه اجرایی کرسی های ترویجی

در راستای حسن اجرای آیین نامه برگزاری کرسی های ترویجی مصوب ۱۳۹۵/۸/۱۰ مجمع هیئت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره، شیوه نامه اجرایی شامل اهداف و وظایف کمیته های دستگاهی، مدارک و مستندات برای صدور گواهی و فرم های مورد استفاده به شرح زیر می باشد.

اهداف کرسی های ترویجی

۱. بسط و گسترش فرهنگ نواندیشی و نوآوری دانش در مراکز علمی پژوهشی
۲. گفتمان سازی، بسترسازی و تمرین نقد علمی، مناظرات علمی و نظریه پردازی
۳. گسترش فضای عقلانیت و نهادینه سازی فرهنگ تضار آراء
۴. ترویج نشاط علمی و اجتماعات نوآوری، نقد، مناظره و نظریه پردازی
۵. توانمندسازی مراکز علمی در برگزاری کرسی های علمی

خط مشی کرسی های ترویجی

- ۱- مسئولیت ارزیابی محتوای کرسی های ترویجی و نیز نظارت بر اجرای آن بر عهده کمیته دستگاهی است،
- ۲- در فرایند برگزاری کرسی باید استانداردهای علمی رعایت شود،
- ۳- سهواً صلاحات، منطقی و آزاد بیاندیشند و نقد و نقلاً را، اشخاص و آثار سرلوحه قرار داده شود،
- ۴- در مباحثات از ورود به نزاع های غیر علمی و شخصی پرهیز شود،
- ۵- مسئله محوری، نیاز محوری، و تولید دانش نوین و سودمند مورد تأکید است.

وظایف کمیته دستگاهی

۱- دریافت طرح نامه و مستندات: ۱- متن کرسی ترویجی در قالب فایل ورد و پی دی اف؛ ۲- رزومه علمی ارائه دهنده؛ ۳- مشخصات فردی ارائه دهنده (نام و نام خانوادگی، میزان تحصیلات، رشته تحصیلی، رتبه علمی، دانشگاه/ موسسه محل اشتغال، شماره همراه و ایمیل و فایل عکس ارائه دهنده).

۲- ارزیابی اولیه: ۱- انتخاب ارزیاب و انجام ارزیابی از سوی حداقل دو نفر (حداقل همتراز علمی با ارائه دهنده و در رشته تخصصی موضوع و تکمیل فرم ارزیابی)؛ ۲- ارزیاب می تواند از خارج از دانشگاه/ موسسه ارائه دهنده کرسی ترویجی هم انتخاب شود؛ ۳- در صورت تأیید طرح نامه، جلسه کرسی ترویجی قابل برگزاری است.

۳- انتخاب ناقد (ین): ۱- انتخاب ناقد (ین) با حداقل همتراز علمی با ارائه دهنده و در رشته تخصصی موضوع، ۲- ناقد (ین) می تواند از خارج از دانشگاه/ موسسه ارائه دهنده کرسی ترویجی همان انتخاب شود. ۳- تکمیل فرم ارزیابی از سوی ناقد (ین)

۴- برگزاری کرسی: ۱- اعلام عمومی در پورتال دانشگاه و سایر روش های اطلاع رسانی، ۲- برگزاری عمومی و حضوری کرسی (شامل ارائه طرح نامه، نقد ناقد (ین)، سوالات حاضرین و پاسخ ارائه دهنده و جمع بندی)، ۳- تهیه گزارش برگزاری کرسی.

۵- ارائه گزارش: ۱- تأیید برگزاری کرسی از سوی کمیته دستگاهی، ۲- قرار دادن متن کرسی ترویجی در پورتال دانشگاه/ موسسه، ۳- ارسال مستندات و پیش نویس گواهی به دبیرخانه هیئت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره.
توجه: مراکز که کمیته دستگاهی ندارند، موارد فوق الذکر توسط نزدیکترین یا مرتبط ترین کمیته دستگاهی قابل انجام است.

معیارهای تأیید کرسی ترویجی:

۱. موضوع کرسی در تخصص و مسیر مطالعاتی و پژوهشی ارائه دهنده کرسی ترویجی باشد.
۲. محتوای کرسی حرف نویی داشته باشد و موضوع نوینی را ارائه داده باشد.
۳. حاصل مطالعات علمی و پژوهشی باشد.

مستندات لازم برای صدور گواهی: برای صدور گواهی برگزاری کرسی ترویجی، لازم است مستندات زیر بصورت فایل نرم افزاری به دبیرخانه هیئت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره ارسال شود:

۱. متن کرسی ترویجی (فرم الف)
۲. گزارش کمیته دستگاهی (فرم ج)
۳. فایل اکسل تکمیل شده
۴. فرم تکمیل شده گواهی کرسی ترویجی (فرم گواهی به زبان فارسی خواهد بود، و برای ارائه دهندگان خارجی، می تواند به زبان اصلی باشد)

باسم تعالی

فرم های مورد استفاده

الف - فرم متن کرسی ترویجی:

۱- مشخصات ارائه دهنده(گان):

نام و نام خانوادگی:	مهرداد صدرآرا
میزان تحصیلات:	دکتری تخصصی
رشته تحصیلی:	حسابداری
مرتبه علمی:	استادیار
نام و آدرس محل اشتغال:	دانشگاه گیلان، دانشکده مدیریت و اقتصاد، گروه حسابداری
شماره تلفن:	۰۹۱۲۸۳۰۹۱۲۰
آدرس ایمیل:	Mehrdadsadrara@guilan.ac.ir
شناسه ORCID:	http://orcid.org/0000-0001-7743-3507

۲- عنوان کرسی:

عنوان فارسی: تبیین آثار نفوذ سیاسی بر رفتارهای فرصت طلبانه مالی در صنعت خودروسازی
عنوان انگلیسی: The Explanation of the Effects of Political Influence on Financial Opportunistic Behaviors in the Automotive Industry
عنوان عربی: تفسیر لتأثيرات النفوذ السياسي على السلوكيات الانتهازية المالية في صناعة السيارات

۳- متن کرسی ترویجی: (آن دسته از ارائه دهندگان کرسی ترویجی یا دانشگاه یا موسسه‌ای که کرسی در آن برگزار می‌شود به

زبان غیرفارسی هستند، می‌توانند متن کرسی را به زبان اصلی ارائه دهند)

خلاصه نظریه:

این پژوهش به بررسی تأثیر نفوذ سیاسی بر رفتارهای متقلبانه و مدیریت سود در شرکتهای خودروساز پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌پردازد و نقش تعدیلگر کمیته حسابرسی را در این رابطه تحلیل میکند. هدف اصلی، تعیین میزان تأثیر قدرتهای سیاسی بر دستکاری سود و همچنین بررسی توانایی کمیته حسابرسی در کاهش این تأثیرات منفی است. در این راستا، تأثیر سه ویژگی کلیدی کمیته حسابرسی شامل تخصص مالی، استقلال و اندازه مورد ارزیابی قرار گرفته است.

جامعه آماری پژوهش شامل شرکتهای خودروساز فعال در بورس اوراق بهادار تهران بوده که پس از اعمال محدودیتهای نمونه‌گیری، ۳۰ شرکت در بازه زمانی ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۲ انتخاب شدند. روش تحقیق از نوع توصیفی-همبستگی بوده و داده‌ها با استفاده از روش حداقل مربعات تعمیم‌یافته (GLS) مورد تحلیل قرار گرفتند. این روش به دلیل توانایی در کنترل ناهمسانی واریانس و خودهمبستگی در داده‌های تلفیقی انتخاب شد.

باسم تعالی

یافته‌ها نشان می‌دهد که نفوذ سیاسی تأثیری مثبت و معنادار بر هر دو نوع مدیریت سود (تعهدی و واقعی) دارد. به عبارت دیگر، شرکت‌های تحت نفوذ سیاسی قویتر، تمایل بیشتری به دستکاری سود نشان می‌دهند. در مورد نقش تعدیلگر کمیته حسابرسی، نتایج حاکی از آن است که تخصص مالی و استقلال اعضا می‌توانند رابطه مثبت بین نفوذ سیاسی و مدیریت سود تعهدی را تضعیف کنند. با این حال، اندازه کمیته حسابرسی تأثیر تعدیل‌گری معناداری نداشت. در خصوص مدیریت سود واقعی، تنها تخصص مالی کمیته حسابرسی توانست اثر نفوذ سیاسی را تعدیل کند.

نتایج این پژوهش از چند جهت حائز اهمیت است. نخست آنکه شواهد محکمی درباره تأثیر منفی نفوذ سیاسی بر کیفیت گزارشگری مالی ارائه می‌دهد. دوم آنکه نشان می‌دهد ویژگیهای حرفه‌ای کمیته حسابرسی می‌تواند تا حدی از این تأثیرات منفی بکاهد. این یافته‌ها برای تنظیم‌کنندگان مقررات، سرمایه‌گذاران و سایر ذینفعان بازار سرمایه مفید بوده و بر اهمیت تقویت استقلال و تخصص کمیته‌های حسابرسی در شرکت‌های تحت نفوذ سیاسی قوی تأکید دارد. پژوهش حاضر با پر کردن خلأ تحقیقاتی در زمینه تأثیر عوامل سیاسی بر مدیریت سود در صنعت خودروسازی، گام مهمی در توسعه ادبیات این حوزه خواهد داشت.

۱-۳ شرح موضوع: بطور دقیق و علمی شرح داده شود

در سال‌های اخیر، نقش نفوذ سیاسی بر تصمیم‌گیری‌های اقتصادی و مالی شرکت‌ها به موضوعی بحث‌برانگیز در ادبیات حاکمیت شرکتی تبدیل شده است (گوپتا و همکاران، ۲۰۲۴). در اقتصادهای در حال توسعه مانند ایران، که دولت نقش پررنگی در فعالیت‌های اقتصادی دارد، ارتباطات سیاسی می‌تواند ابزاری برای تأمین منافع خاص باشد (صدرآرا و همکاران، ۱۴۰۳). صنعت خودروسازی به دلیل ارتباط تنگاتنگ با دولت و سیاست‌های کلان اقتصادی، بیش از سایر صنایع در معرض این نفوذ قرار دارد (صدرآرا، ۱۴۰۲). این شرایط، انگیزه و امکان دستکاری سود را از طریق مکانیسم‌های مدیریت سود تعهدی و واقعی افزایش می‌دهد (سلیمانی، ۱۳۹۹).

مدیریت سود، به‌ویژه در شرکت‌های با نفوذ سیاسی بالا، می‌تواند منجر به کاهش شفافیت مالی و افزایش عدم تقارن اطلاعاتی شود (گوپتا و همکاران، ۲۰۲۴). این پدیده نه تنها کارایی بازار سرمایه را تحت تأثیر قرار می‌دهد، بلکه می‌تواند به تخصیص نادرست منابع و کاهش اعتماد سرمایه‌گذاران بینجامد (صدرآرا و طاهری، ۱۴۰۳). نظریه نمایندگی و نظریه هزینه سیاسی بر این نکته تأکید دارند که مدیران شرکت‌های وابسته به نهادهای سیاسی ممکن است با دستکاری سود، به دنبال تحقق اهداف سیاسی یا شخصی باشند، حتی اگر این اقدامات به منافع بلندمدت شرکت آسیب بزند (داداش زاده، ۱۳۹۹).

ادبیات موجود نشان می‌دهد که هرچند مطالعات متعددی به بررسی رابطه نفوذ سیاسی با مدیریت سود پرداخته‌اند، اما نقش تعدیل‌گر کمیته حسابرسی در این رابطه کمتر مورد توجه قرار گرفته است (نصیرزاده و همکاران، ۱۳۹۶). به‌ویژه در صنعت خودروسازی ایران که هم از نظر اقتصادی حائز اهمیت است و هم به دلیل ارتباط نزدیک با دولت، مستعد تأثیرپذیری از نفوذ سیاسی می‌باشد (صدرآرا، ۱۴۰۲)، این شکاف تحقیقاتی بیشتر احساس می‌شود. این پژوهش با تمرکز بر این صنعت و با در نظر گرفتن ویژگی‌های کمیته حسابرسی، به دنبال ارائه شواهدی است که هم به توسعه ادبیات نظری کمک کند و هم راهکارهای عملی برای بهبود حاکمیت شرکتی ارائه دهد. بدین ترتیب مسئله اصلی پژوهش بدین شرح مطرح میشود که: آیا نفوذ سیاسی موجب مدیریت سود (تعهدی و واقعی) بیشتر در شرکت‌های فعال در صنعت خودروسازی می‌شود؟

باسم تعالی

ایم‌شاهد هنگر دید . بنابراین، این موضوع بیانگر آناستکهر و ابطسیاسیدررابطه‌بامدیرویتواقعیومصنوعیسوددر بازار سرمایه‌ایراننقشی رایفانمی کندوبه عنوانیکسازوکار کاملآبی اثر تلقیمی شود.

۳-۳ موارد نوآوری: ضمن بیان دانش موجود، نوآوری کرسی ترویجی بطور واضح و روشن بیان شود

مطالعات پیشین به‌خوبی تأثیر منفی نفوذ سیاسی بر کیفیت گزارشگری مالی را در چارچوب نظریه‌های نمایندگی و هزینه سیاسی تبیین کرده‌اند. پژوهش‌هایی مانند گوپتا و همکاران (۲۰۲۴) و صدآرا و همکاران (۱۴۰۳) نشان داده‌اند که شرکت‌های با ارتباطات سیاسی قوی‌تر، تمایل بیشتری به مدیریت سود (اعم از تعهدی و واقعی) دارند. همچنین، ادبیات حاکمیت شرکتی بر نقش نظارتی کمیته‌های حسابرسی، به‌ویژه از طریق ویژگی‌هایی مانند تخصص مالی و استقلال اعضا، در کاهش مدیریت سود تأکید کرده‌اند (تجویدی و قائم‌پناه، ۱۴۰۰؛ نصیرزاده و همکاران، ۱۳۹۶). با این حال، بیشتر این مطالعات به بررسی کلی صنایع پرداخته‌اند و تمرکز خاصی بر صنعت خودروسازی، که به دلیل وابستگی شدید به دولت و نقش استراتژیک آن در اقتصاد ایران، محیطی منحصر به فرد برای مطالعه تأثیر نفوذ سیاسی محسوب می‌شود، نداشته‌اند.

این کرسی با تمرکز بر صنعت خودروسازی ایران به‌عنوان یک مطالعه موردی کلیدی، دو نوآوری اصلی ارائه می‌دهد:

۱. تمرکز بر بستر سیاسی‌شده صنعت خودروسازی: بررسی تأثیر نفوذ سیاسی بر مدیریت سود در صنعتی که به‌دلیل ارتباط تنگاتنگ با دولت و سیاست‌های کلان اقتصادی، بیش از سایر صنایع در معرض فشارهای سیاسی قرار دارد. این رویکرد، درک دقیق‌تری از مکانیسم‌های تأثیرگذاری سیاسی بر گزارشگری مالی در اقتصادهای در حال توسعه مانند ایران ارائه می‌دهد.

۲. تبیین تفاوت‌های تعدیل‌گری کمیته حسابرسی در مدیریت سود تعهدی و واقعی: یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که اگرچه تخصص مالی و استقلال اعضای کمیته حسابرسی می‌توانند اثر نفوذ سیاسی بر مدیریت سود تعهدی را کاهش دهند، اما در مورد مدیریت سود واقعی، تنها تخصص مالی مؤثر است. این نتیجه‌گیری، اهمیت طراحی مکانیسم‌های نظارتی متناسب با نوع مدیریت سود را برجسته می‌سازد و به توسعه چارچوب‌های نظری در حوزه حاکمیت شرکتی کمک می‌کند.

این کرسی نه‌تنها شکاف تحقیقاتی موجود در ادبیات حسابداری و حاکمیت شرکتی را پر می‌کند، بلکه با ارائه شواهد تجربی از یک صنعت استراتژیک، راهکارهای عملی برای تنظیم‌کنندگان مقررات و سیاست‌گذاران جهت کاهش اثرات منفی نفوذ سیاسی بر شفافیت مالی ارائه می‌دهد. نوآوری اصلی آن، ترکیب نظریه‌های سیاسی با مکانیسم‌های نظارتی داخلی در یک بستر صنعتی منحصر به فرد است.

۳-۴ فرایند: فرایندی که در آن محتوای علمی حاصل شده است، شرح داده شود.

جامعه آماری پژوهش شامل شرکتهای خودروسازی فعال در بورس اوراق بهادار تهران بوده که پس از اعمال محدودیتهای نمونه‌گیری، ۳۰ شرکت در بازه زمانی ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۲ انتخاب شدند. روش تحقیق از نوع توصیفی-همبستگی بوده و داده‌ها با استفاده از روش حداقل مربعات تعمیم‌یافته (GLS) مورد تحلیل قرار گرفتند. این روش به دلیل توانایی در کنترل ناهمسانی واریانس و خودهمبستگی در داده‌های تلفیقی انتخاب گردید. در این پژوهش جهت پاسخگویی به سوالات اصلی پژوهش هشت فرضیه مطرح شده است که مبنای اصلی کرسی نظریه پردازی حاضر است و به شرح زیر می‌باشند:

فرضیه اول: نفوذ سیاسی بر مدیریت سود تعهدی شرکت‌های فعال در صنعت خودرو سازی اثری معنی داری دارد.

فرضیه دوم: تخصص مالی اعضای کمیته حسابرسی نقش تعدیل‌کننده بر رابطه بین نفوذ سیاسی و مدیریت سود تعهدی شرکت‌های فعال در صنعت خودروسازی دارد.

فرضیه سوم: استقلال اعضای کمیته حسابرسی نقش تعدیل‌کننده بر رابطه بین نفوذ سیاسی و مدیریت سود تعهدی شرکت‌های فعال در صنعت خودرو سازی دارد.

فرضیه چهارم: اندازه کمیته حسابرسی نقش تعدیل‌کننده بر رابطه بین اثر گذاری نفوذ سیاسی و مدیریت سود تعهدی شرکت‌های فعال در صنعت خودرو سازی دارد.

فرضیه پنجم: نفوذ سیاسی بر مدیریت سود واقعی اثر معنی داری در شرکت‌های فعال در صنعت خودرو سازی دارد.

فرضیه ششم: تخصص مالی اعضای کمیته حسابرسی نقش تعدیل‌کننده بر رابطه بین نفوذ سیاسی و مدیریت سود واقعی در شرکتهای فعال در صنعت خودرو سازی دارد.

فرضیه هفتم: استقلال اعضای کمیته حسابرسی نقش تعدیل‌کننده بر رابطه بین نفوذ سیاسی و مدیریت سود در شرکتهای فعال در صنعت خودرو سازی دارد.

فرضیه هشتم: در شرکت‌های خودرو سازی اندازه کمیته حسابرسی نقش تعدیل‌کننده بر رابطه بین نفوذ سیاسی و مدیریت سود واقعی در شرکتهای فعال در صنعت خودرو سازی دارد.

و در ادامه جهت ارزیابی فرضیه‌های پژوهشاز مدلهای زیر استفاده شده است:

مدل مربوط به آزمون چهار فرضیه اول:

$$AEM_{it} = \beta_0 + \beta_1 POL_{it} + \beta_3 ACEXP_{it} + \beta_4 INCO_{it} + \beta_5 ACSIZE_{it} + \beta_7 ACEXP_{it} * POL_{it} + \beta_8 INCO_{it} * POL_{it} + \beta_9 ACSIZE_{it} * POL_{it} + \beta_{10} SIZE_{it} + \beta_{11} LEV_{it} + \beta_{12} ROA_{it} + \beta_{13} SG_{it} + \beta_{14} CFO_{it} + \beta_{15} Age_{it} + \epsilon_{it}$$

مدل مربوط به آزمون چهار فرضیه دوم:

$$REM_{it} = \beta_0 + \beta_1 POL_{it} + \beta_3 ACEXP_{it} + \beta_4 INCO_{it} + \beta_5 ACSIZE_{it} + \beta_7 ACEXP_{it} * POL_{it} + \beta_8 INCO_{it} * POL_{it} + \beta_9 ACSIZE_{it} * POL_{it} + \beta_{10} SIZE_{it} + \beta_{11} LEV_{it} + \beta_{12} ROA_{it} + \beta_{13} SG_{it} + \beta_{14} CFO_{it} + \beta_{15} Age_{it} + \epsilon_{it}$$

که در آن:

AEM: مدیریت سود تعهدی

REM: مدیریت سود واقعی

ACEXP: تخصص مالی اعضای کمیته حسابرسی

INCO: استقلال اعضای کمیته حسابرسی

ACSIZE: تعداد اعضای کمیته حسابرسی

POL: نفوذ سیاسی

SIZE: اندازه شرکت

LEV: اهرم مالی

ROA: بازده دارایی ها

SG: رشد فروش

CFO: جریان نقد عملیاتی

Age: سن شرکت

β : ضرایب رگرسیونی

ε_{it} : خطای باقی مانده می باشد

نحوه اندازه گیری متغیرهای پژوهش

- متغیر وابسته:

در این پژوهش از مدیریت سود تعهدی و مدیریت سود واقعی به عنوان متغیرهای وابسته تحقیق استفاده شده است.

نحوه اندازه گیری متغیرهای پژوهش

متغیرها وابسته:

الف. مدیریت سود تعهدی

در این تحقیق برای محاسبه مدیریت سود تعهدی از مدل کوتاری (۲۰۰۵) استفاده شده است. کوتاری، لیون و ویزلی (۲۰۰۵) مدلی را طراحی کردند که همانند مدل تعدیل شده جونز بود ولی در آن از نرخ بازده دارایی ها (ROA) نیز استفاده شده بود. آنها استدلال می کردند که شرکتها از جهت کارایی با هم متفاوت هستند، بنابراین استفاده از متغیر مزبور به منظور کنترل عملکرد شرکت می

$$\frac{TACC_{it}}{A_{it}} = \alpha_0 + \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{it}} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it}}{A_{it}} \right) + \alpha_3 \frac{PPE_{it}}{A_{it}} + \alpha_4 ROA_{it} + \varepsilon_{it}$$

باسم تعالی

تواند کارایی مدل را نسبت به مدل تعدیل شده جونز افزایش دهد. خطای پسماند مدل نشان دهنده ارقام تعهدی اختیاری بوده و از قدرمطلق آن می توان به عنوان شاخص ارزیابی مدیریت سود تعهدی استفاده کرد.

که در آن:

ΔREV_{it} : تغییر در درآمد فروش

ΔREC_{it} : تغییر در حسابهای دریافتنی

A_{it-1} : جمع دارایی های ابتدای دوره

PPE_{it} : ناخالص دارایی های ثابت مشهود که از جمع دارایی، اموال و ماشین آلات در ابتدای دوره تقسیم بر جمع دارایی های ابتدای دوره به دست می آید.

$TACC_{it}$: از تفاوت بین جریان های نقد حاصل از عملیات و سود خالص بعد از مالیات، تقسیم بر جمع دارایی های ابتدای دوره بدست می آید.

ب. مدیریت سود واقعی

دومین متغیر وابسته استفاده شده در تحقیق، مدیریت سود واقعی می باشد که برای محاسبه آن از مدل روی چودهری (۲۰۰۶) استفاده شده است. دستکاری در فعالیت های واقعی به قصد افزایش سود ممکن است منجر به جریان نقد عملیاتی غیرعادی پایین، هزینه های اختیاری غیرعادی پایین و یا هزینه های تولیدی غیرعادی بالا شود. در این تحقیق به تبعیت از روی چودهری (۲۰۰۶) به منظور سنجش و محاسبه مدیریت سودهای واقعی از سه مدل عملیاتی استفاده شده است:

الف. مدل محاسبه جریان نقد عملیاتی غیرعادی. در این مدل فرض بر آن است که جریان نقد عملیاتی تابعی از مبلغ فروش و تغییرات آن بوده و بنابراین مبلغ آن را می توان با توجه به ضرایب متغیرهای مزبور، برآورد کرد. بر این اساس می توان ادعا نمود که جریان نقد عملیاتی غیرعادی (به عنوان شاخص مدیریت سود) از جمله باقیمانده مدل قابل محاسبه است:

$$\frac{CFO_{it}}{A_{i,t-1}} = \beta_0 + \beta_1 \frac{1}{A_{i,t-1}} + \beta_2 \frac{S_{it}}{A_{i,t-1}} + \beta_3 \frac{\Delta S_{it}}{A_{i,t-1}} + \varepsilon_{it}$$

در مدل فوق، CFO، جریان نقد عملیاتی؛ S، درآمد فروش؛ ΔS تغییرات درآمد فروش سال جاری نسبت به سال قبل؛ $A_{i,t-1}$ جمع دارایی ها در ابتدای سال و ε نشان دهنده جمله باقیمانده است.

ب. مدل محاسبه هزینه اختیاری غیرعادی. در این مدل نیز مشابه مدل قبل، جمله باقیمانده مدل نشان دهنده سطح غیرعادی

هزینه های اختیاری می باشد:

$$\frac{DISEXP_{it}}{A_{i,t-1}} = \beta_0 + \beta_1 \frac{1}{A_{i,t-1}} + \beta_2 \frac{S_{i,t}}{A_{i,t-1}} + \varepsilon_{it}$$

که در آن:

DISEXP_{it}: نماد هزینه های اختیاری شرکت *i* در سال *t* می باشد

S_{i,t}: فروش شرکت *i* در سال *t*

A_{i,t-1}: کل دارایی های شرکت در ابتدای دوره

ε_{it}: جمله باقیمانده که نشان دهنده سطح غیرعادی هزینه های اختیاری می باشد

ج. مدل محاسبه هزینه های تولید غیرعادی

سطح غیرعادی هزینه های تولید با به کار گیری معادله زیر برآورد می شود:

که در آن:

$$\frac{Prod_{it}}{A_{i,t-1}} = \beta_0 + \beta_1 \frac{1}{A_{i,t-1}} + \beta_2 \frac{s_{it}}{A_{i,t-1}} + \beta_3 \frac{\Delta s_{it}}{A_{i,t-1}} + \beta_4 \frac{\Delta s_{i,t-1}}{A_{i,t-1}} + \varepsilon_{it}$$

Prod_{it}: نشان دهنده هزینه های تولید می باشد که از رابطه زیر قابل محاسبه است:

هزینه تولید = بهای تمام شده کالای فروش رفته + موجودی آخر دوره - موجودی ابتدای دوره

ΔS_{i,t}: تغییرات فروش (فروش سال *t* منهای فروش سال *t-1*)

ΔS_{i,t}: تغییرات فروش (فروش سال *t-1* منهای فروش سال *t-2*)

A_{i,t-1}: کل دارایی های شرکت در ابتدای دوره

S: فروش های خالص

ε_{it}: جمله باقیمانده که نشان دهنده سطح غیرعادی هزینه های تولید می باشد.

باسم تعالی

از آنجا که شهر کتله‌ها تنها یلدارند که دستکار یدر سود را به واسطه افزایش هزینه‌ها یا تولید غیر عادی یا کاهش جریان‌ها یا نقد غیر عادی یوهز ینه -

ها یا اختیار یغیر عادی، انجام دهند، لذا در این پژوهش به تبعیت از ژانگ (۲۰۱۲) و کوهنومکاران (۲۰۰۸) اقدام به تر کیسه همولفها صلیمد یریت سود واقعیشده است:

$$REM_{i,t} = APROD_{i,t} - ACFO_{i,t} - ADISX_{i,t}$$

در رابطه فوق، REM، مد یریت سودها یواقعی؛ APROD، سطح غیر عادی یهز ینه‌ها ی تولید، ACFO، سطح غیر عادی یجر یا نه یا نقد عملیات یو ADISX، سطح غیر عادی یهز ینه‌ها یا اختیار یاست.

به طور کلی میتوان از قدر مطلق شاخص REM جهت سنجش مد یریت سودها یواقعی، اعماز افزایش یا کاهش یا استفاده هکرد. مقدر بالا تر متغیر مزبور نشاندهنده مد یریت سود بیشتر است.

متغیرهای مستقل

در این تحقیق برخی از ویژگی های کمیته حسابرسی نظیر تخصص مالی، استقلال اعضای کمیته و اندازه کمیته به عنوان متغیرهای مستقل استفاده شده است.

- استقلال کمیته حسابرسی: طبق تعریف منشور کمیته حسابرسی، عضو یا ستفاقد هر گونه رابطه یا منافع مستقیم یا غیر مستقیم که هر تصمیم گیر ی مستقل و یا اثر گذار باشد، موجب جانبدار یو یا ز منافع فرد یا گ روه خاص یا ز سهامداران یا سایر ذی نفعان نشود یا سبب عدم رعایت منافع یکسان سهامداران گردد. انداز ه کمیته که در شر کت‌ها یا یرانی معمولاً بین ۳ تا ۵ نفر میبا شد. طبق منشور کمیته حسابرسی باید حداقل از یک یا دو عضو غیر موظف هیئت مد یرهدر تر کیبه‌های ۳ نفره و ۵ نفره تشکیل شده باشد. با توجه به توضیحات فوق، متغیر استقلال کمیته حسابرسی، بر حسب درصد اعضای مستقل در کمیته حسابرسی محاسبه می شود (نصیر زاده و همکاران، ۱۳۹۶).

- تخصص مالی. بر حسب نسبت تعداد اعضای کمیته حسابرسی دارای تخصص مالی به کل اعضا محاسبه شده است. طبق منشور کمیته حسابرسی، تخصص مالی عبارت است از داشتن مدرک دانشگاهی یا مدرک حرفه‌ای یا داخلی یا معتبر بین‌المللی در امور مالی (حسابداری، حسابرسی، مد یریت مالی، اقتصاد، سایر رشته‌ها ی مد یریت با گرایش مالی یا اقتصادی)

همراه با توانا ییت تجزیه و تحلیل صورت‌ها و گزارش‌ها ی مالی و کنترل‌ها ی داخلی یا کمر گزار شگر ی مالی.

- تعداد اعضای کمیته حسابرسی. تعداد اعضای کمیته حسابرسی در ایران ۳ یا ۵ نفر می باشد.

متغیر تعدیل کننده:

باسم تعالی

نفوذ سیاسی (POL). مطابق با پژوهشهای بوشمن و همکاران (۲۰۰۴) و نلی ساری و آنوگراه (۲۰۱۱) درصد مالکیت مستقیم نهادی دولت به عنوان نماینده متغیر ارتباطات سیاسی در نظر گرفته شده است. جهت تعیین حداقل درصد مالکیت ممکن، که بتواند بر تصمیم گیریهایی مرتبط با سیاستهای مالی و نفوذ قابل «عملیاتییک واحد تجاری، اثرگذار باشد، تعریف استاندارد حسابداری شماره ۲۰، از نفوذ قابل ملاحظه مد نظر قرار گرفته شده است. بر اساس استاندارد مذکور، اگر واحد سرمایه گذار به طور مستقیم غیر مستقیم، حداقل ۲۰ درصد از سهام حق رای واحد سرمایه پذیر را در اختیار داشته باشد، فرض می شود که از نفوذ قابل ملاحظه ای برخوردار است. بنابراین تعریف عملیاتی متغیر ارتباطات سیاسی به صورت زیر است: درصد مالکیت مستقیم غیر مستقیم دولت و نهادهای دولتی، در صورتی که در شرکت بیش از ۲۰٪ باشد، مقدار این متغیر برابر یک و در غیر این صورت، صفر در نظر گرفته می شود.

متغیرهای کنترلی:

سن شرکت (Age): برای محاسبه سن، از لگاریتم طبیعی تفاضل سال مالی مورد بررسی و سال تاسیس شرکت استفاده می شود.
اندازه شرکت (SIZE): بر مبنای لگاریتم طبیعی ارزش بازار سهام شرکت محاسبه می شود.
رشد فروش (SG): برای محاسبه رشد فروش از تفاضل فروش سال جاری و فروش سال قبل تقسیم بر فروش سال قبل محاسبه می شود (ابوبکر و همکاران، ۲۰۲۱).

اهرم مالی (LEV). از نسبت بدهی ها به جمع دارایی ها محاسبه می شود.

بازده دارایی ها (ROA). از نسبت سود خالص به میانگین دارایی ها محاسبه می شود.

جریان نقد عملیاتی (CFO). جریان نقد عملیاتی شرکت که بر حسب دارایی های ابتدای سال استاندارد شده است.

۴-۵ منابع: فهرست منابعی که در متن ارجاع داده شده است، آورده شود.

- ۱- اندیشکده سیاست گذاری امیرکبیر، (۱۳۹۴). بررسی وضعیت مونتاژ کاری و طراحی خودرو با برند داخلی و استراتژی توسعه محصول خودروسازان داخلی؛ چالش ها و راهکارها
- ۲- اندیشکده سیاست گذاری امیرکبیر، (۱۳۹۴). بررسی وضعیت مونتاژ کاری و طراحی خودرو با برند داخلی و استراتژی توسعه محصول خودروسازان داخلی؛ چالش ها و راهکارها
- ۳- انسان، رسول و پورحسین فروتقه، حسین (۱۳۹۵). موانع توسعه صنعت خودروسازی ایران با نگاهی به کشورهای پیشرو. پنجمین کنفرانس بین المللی مدیریت و حسابداری و دومین کنفرانس کارآفرینی و نوآوری.
- ۴- برگرفته از ارائه مهندس داود میرخانی (مدیرعامل اسبق ایران خودرو)، ۳۱/۹/۹۴، دانشکده اقتصاد علامه طباطبایی
- ۵- برگرفته از ارائه مهندس داود میرخانی (مدیرعامل اسبق ایران خودرو)، 94/9/31، وضعیت جاری صنعت خودرو، چالش ها و راهکارهای پیشنهادی. دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی

- ۶- تجویدی، الناز و قایمی، محمود (۱۴۰۰). ویژگیهای کمیته حسابرسی و مدیریت سود، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، ۴۹، ۱۵۵ تا ۱۷۴
- ۷- داداش زاده، قادر (۱۳۹۹). ارتباط بین روابط سیاسی و پدیده مدیریت مصنوعی و واقعی سود، پژوهش های حسابداری و حسابرسی، ۱۰ (۳): ۳۱-۵۶.
- ۸- سلیمانی، مهدی. (۱۳۹۹). "شناسایی الگو همکاریرقابت در صنعت خودروسازیايران براساس رویکرد سیستمی: مورد مطالعه شرکت ایران خودرو". پژوهش های مدیریتی عمومی. شماره ۴۷: ۲۷۵-۳۰۶.
- ۹- صدرآرا، مهرداد.، مشعشعی، سیدمحمد.، و عمرانی، حامد. (۱۴۰۳). تأثیر وجود نفوذ سیاسی در شرکت ها بر رابطه بین محافظه کاری و ریسک ورشکستگی، فصلنامه حسابداری مالی، ۱۶ (۶۳): ۳۹-۵۰.
- ۱۰- صدرآرا، مهرداد.، و طاهری بازخانه، صالح. (۱۴۰۳). کاربرد تبدیل موجک در کشف پویایی های رابطه علی میان نااطمینانی سیاست اقتصادی و قیمت سهام. سیاست گذاری اقتصادی، ۱۶، (۳۲)، ۱-۲۵.
- ۱۱- صدرآرا، مهرداد. (۱۴۰۲)، تئوری های حسابداری، با درآمدی بر فلسفه علم، انتشارات ترمه.
- ۱۲- گروه تحقیقات خاورمیانه، (دی، ۱۳۹۴). بررسی وضعیت صنعت خودروسازی ایران
- ۱۳- مرکز پژوهش های مجلس، دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن (۱۳۹۳). صنعت خودروی ایران؛ بایدها و نبایدها
- ۱۴- نصیرزاده، فرزانه، اورادی، جواد و رجبعلی زاده، جواد (۱۳۹۶). بررسی تأثیر ویژگیهای کمیته حسابرسی بر مدیریت سود از طریق اقلام تعهدی، مطالعات حسابداری و حسابرسی، ۲۴: ۳۹-۵۲

- 15- Abeysekera, I. (2003). Political economy of accounting in intellectual capital reporting. *The European Journal of Management and Public Policy*, 2 (1).
- 16- Bushman, R. M. , & Piotroski, J. D. (2006). Financial reporting incentives for conservative accounting: The influence of legal and political institutions. *Journal of accounting and economics*, 42 (1-2) , 107-148.
- 17- Chaney, P. K. , Faccio, M. , & Parsley, D. (2011). The quality of accounting information in politically connected firms. *Journal of accounting and Economics*, 51 (1-2) , 58-76.
- 18- Deng, K., Zeng, H. & Zhu, Y. (2017). Political connection, market frictions and financial constraints: evidence from China. *Accounting & Finance*, Early View, Version of Record online: 12 OCT 2017.
- 19- Goldman, E, Rocholl, J. and So, J. (2006). Do politically connected boards affect firm value? Working paper, University of north Carolina at chapel hill.
- 20- Gupta, J., Kushwaha, N and Ebrahimi, T. (2024). Does firm-level political risk influence earnings management?, *Review of Quantitative Finance and Accounting*, <https://doi.org/10.1007/s11156-024-01330-z>
- 21- Habib, R. (2001). Estimating the value of political connections. *American Economic Review*, 91(4): 1095–1102.
- 22- Hassan, T. Hassan, M. K. & Mohamad, S. (2019). Political costs and earnings management of oil companies during the 1990 persian gulf crisis". *the accounting review*, 73: 103-117.
- 23- Wang., Zhi Geert Braam Daniel Reimsbach Jiaxin Wang (2020) Political embeddedness and firms' choices of earnings management strategies in China, Early View, <https://doi.org/10.1111/acfi.12690>

باسمہ تعالیٰ

- 24- Watts, R.L. and Zimmerman, J.L. (1986). positive accounting theory. Englewood Cliffs, Prentice-Hall, Ch.10: 222-243.
- 25- Xu Wei, Kun Wang and Asokan Anandarajan. (2012). Quality of reported earnings by Chinese firms: The influence of ownership structure, Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting 28:193-199.

باسم تعالی

ب- فرم ارزیابی کرسی ترویجی:

فرم ارزیابی کرسی ترویجی:

(این فرم توسط ارزیابان و ناقد(ین) تکمیل شود)

۱- عنوان: تبیین آثار نفوذ سیاسی بر رفتارهای فرصت طلبانه مالی در صنعت خودروسازی

۲- ارائه دهنده(گان): نام و نام خانوادگی: مهرداد صدرآرا میزان تحصیلات: دکتری رشته تحصیلی: حسابداری مرتبه علمی: استادیار

۱- چقدر کرسی ترویجی ارائه شده در مسیر مطالعاتی و پژوهشی ارائه دهنده کرسی ترویجی است؟

۱- اصلا ۲- کم ۳- زیاد ۴- کاملاً

دلایل: .....

۲- چقدر کرسی ترویجی حاصل مطالعات علمی و پژوهشی ارائه دهنده است؟

۱- اصلا ۲- کم ۳- زیاد ۴- کاملاً

دلایل: .....

۳- چقدر کرسی ترویجی ارائه شده مستدل، مستند و علمی است؟

۱- اصلا ۲- کم ۳- زیاد ۴- کاملاً

دلایل: .....

۴- چقدر کرسی ترویجی ارائه شده نو بوده و تازگی دارد؟

۱- اصلا ۲- کم ۳- زیاد ۴- کاملاً

دلایل: .....

۵- مشخصات ارزیاب / ناقد:

نام و نام خانوادگی: غلامرضا محفوظی میزان تحصیلات: دکتری رشته تحصیلی: حسابداری رتبه علمی: دانشیار
محل اشتغال: دانشگاه گیلان شماره تلفن همراه: ۰۹۱۱۱۸۳۴۱۱۰ آدرس ایمیل: ghmahfoozi@gmail.com شناسه

0000-0001-5198-2049.ORCID

باسم تعالی

ج- فرم گزارش کمیته دستگاهی:

فرم گزارش کرسی ترویجی:

(این فرم توسط کمیته دستگاهی تکمیل شود)

۱- عنوان:

۲- ارائه دهنده(گان): نام و نام خانوادگی: مهرداد صدرآرا میزان تحصیلات: دکتری رشته تحصیلی: حسابداری مرتبه علمی: استادیار

۳- ارزیاب:

امتیاز ارائه شده در فرم ارزیابی					نام و نام خانوادگی	رشته تحصیلی	رتبه علمی	دانشگاه/موسسه
سوال ۱	سوال ۲	سوال ۳	سوال ۴	جمع				

۴- ناقد(ین):

امتیاز ارائه شده در فرم ارزیابی					نام و نام خانوادگی	رشته تحصیلی	رتبه علمی	دانشگاه/موسسه
سوال ۱	سوال ۲	سوال ۳	سوال ۴	جمع				

مطابق نظر اعضای کمیته دستگاهی، ارزیابها و ناقد(ین) محترم؛ کرسی ترویجی در تاریخ ..... و با مدیریت ..... در محل ..... و با حضور تعداد ..... نفر از شرکت کنندگان برگزار گردید. محتوای کرسی ترویجی پس از اعمال نظرات ناقد(ین) مورد موافقت کمیته دستگاهی قرار گرفت. ضمن اعلام قرار گرفتن متن کرسی ترویجی در پورتال دانشگاه، مستندات زیر جهت صدور گواهی ارسال می شود:

۱- متن کرسی ترویجی (در دو قالب ورد و پی دی اف) (فرم الف)

۲- گزارش کمیته دستگاهی (فرم ج)

۳- فایل اکسل تکمیل شده

۴- فرم تکمیل شده گواهی با امضای رئیس کمیته دستگاهی

نام و نام خانوادگی

رئیس کمیته دستگاهی .....

امضا و تاریخ